



MINISTARSTVO FINANCIJA REPUBLIKE KAZAHSTAN

**RAČUNOVODSTVO I REVIZIJA IT-A:
U CILJU ODRŽIVOG RAZVOJA**

Nur-Sultan, 2021.

Reforma sustava računovodstva i financijskog izvještavanja u državnim institucijama



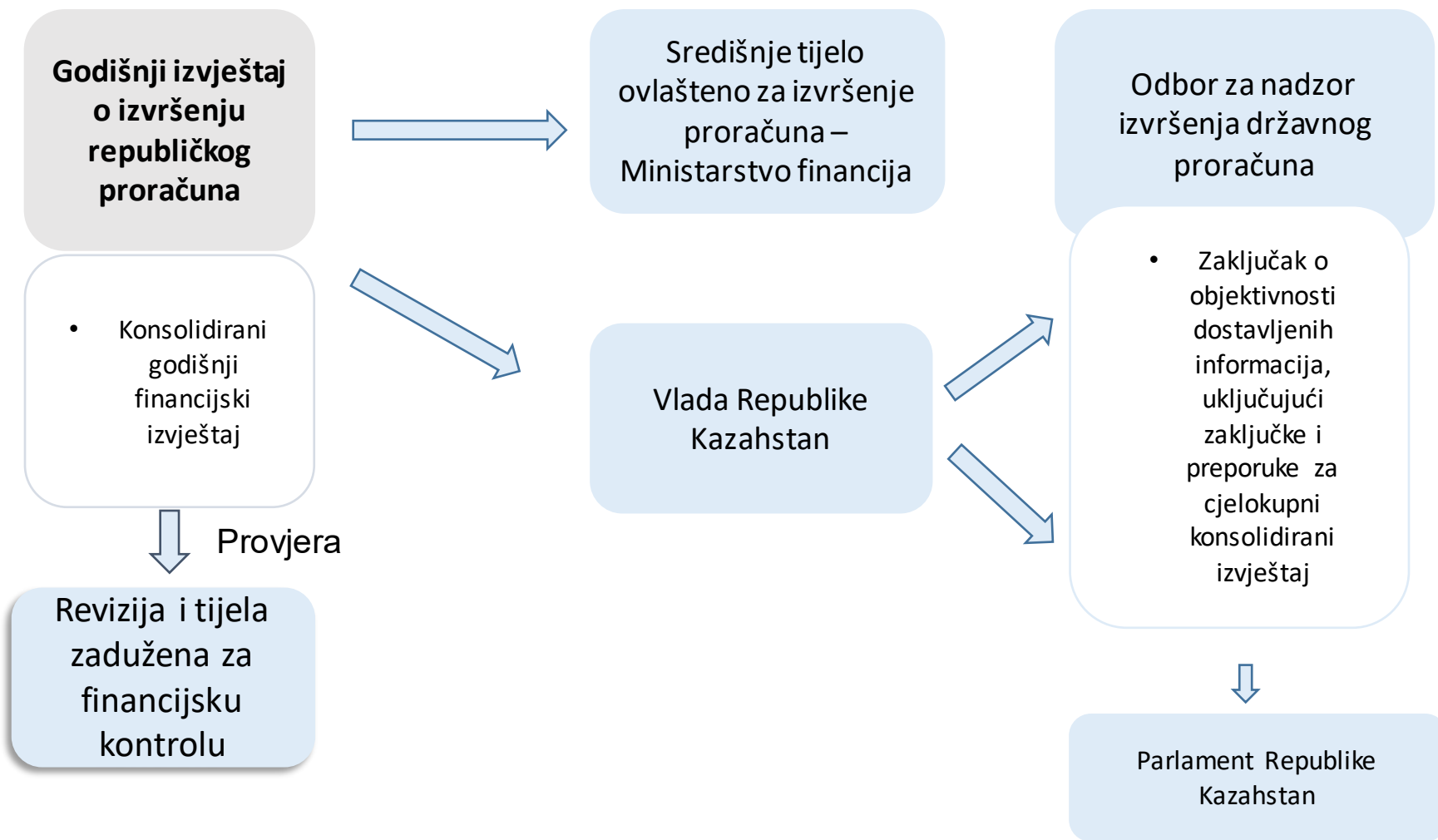
Glavni pokazatelji procjene strateških dokumenata 78 % usklađeni s ciljevima održivog razvoja (procjenu proveli Program UN-a za razvoj (UNDP) i Institut za ekonomska istraživanja)

Od 1. siječnja/januara 2013. proveden početni prijelaz na obračunsku metodu u svim državnim institucijama.

U okviru IT sustava „e-Ministarstvo financija”, razvijen podsustav „Prikupljanje i konsolidacija financijskih i proračunskih izvještaja”. Trenutačno u tijeku provedba podsustava u državnim institucijama i tijelima lokalne samouprave.

U skladu s pravilima Zakona o proračunu, u 2019. godišnji izvještaji o izvršenju državnog proračuna uključuju konsolidirani financijski izvještaj.

Izrada konsolidiranih izvještaja o izvršenju republičkog proračuna



Odobravanje konsolidiranog financijskog izvještaja

Prvi je put Odbor za nadzor izvršenja državnog proračuna predao uvjetno mišljenje o konsolidiranom financijskom izvještaju za 2019. slijedom sljedećih pitanja:

- nije provedena revalorizacija dugotrajne imovine indeksacijom i nema retrospektivnog osvrta u financijskom izvještaju na dan prijelaza na fer vrijednost
- poslovanje u kvazi-javnom sektoru nije prikazano u imovini i obvezama po linijskoj osnovi
- neusklađenost između informacijskih sustava i nedosljednost informacija sadržanih u proračunu i financijskom izvještaju, i nedostatak procjene registra republičke imovine u svrhu potpunosti podataka.

Preporuke Odbora za nadzor izvršenja državnog proračuna:

- definirati pravila za prepoznavanje i klasifikaciju organizacija uvrštenih u konsolidaciju;
- razmotriti mogućnost revalorizacije dugotrajne imovine državnih institucija (zemljišta, građevinskih objekata i poslovnih prostora) *više troškova – koliko god je potrebno; trebaju li nam visoki troškovi zamjene kada se imovina u državnom vlasništvu ne mijenja i ne planira se njezina prodaja;*
- unaprijediti mehanizam iskazivanja javnih investicija pri prijenosu sredstava kvazi-javnom sektoru;
- osigurati usporedivost podataka u konsolidiranim financijskim izvještajima državnih tijela s registrom republičke imovine i financijskim izvještajima;
- provedba sistematične provjere informacija dobivenih od državnih agencija, te usporedba podataka iz nekoliko izvora.

Kao preventivni alat treba koristiti godišnju državnu internu reviziju konsolidiranih financijskih izvještaja državnih institucija. Tijela interne revizije trebaju povećati napore u cilju prepoznavanja svih rizika financijske analize i analiziranja faktora koji do njih dovode (2020. Odbor za državnu unutarnju reviziju i njegova područna tijela proveli su 2.177 revizijskih aktivnosti, u vrijednosti 2,5 milijarde USD; službe za internu reviziju provele su 459 revizijskih aktivnosti, koje su obuhvatile proračunska sredstva u vrijednosti 7 milijardi USD).

Međunarodna iskustva u ostvarenju ciljeva održivog razvoja

Rusija

Francuska

Južna Koreja

U računovodstvu koriste domaći softverski proizvod

«1C-Accounting»

«Chorus»

«dBrain»

Sistemske konfiguracije omogućuju napredne razmjene podataka i integraciju sa svim informacijskim sustavima.

Softver «1C-Accounting» omogućuje:

- uštedu vremena pri plaćanju drugim stranama
- svođenje pogrešaka na najmanju mjeru
- smanjenje troškova povećanjem učinkovitosti i kvalitete računovodstva automatizacijom elektroničke razmjene dokumentacije.

Nastao u svrhu podupiranja državnih reformi. Za potrebe vizualizacije postupka programiranja, softver je opremljen brojnim funkcijskim obilježjima:

- mrežna verzija koja omogućuje prijenos poruka između ministarstva i lokalnih ogranaka
- verzija sa zaštitom od prepisivanja za vanjske kontrolore, koja omogućuje revidiranje vladinih politika u cilju pojednostavljenja postupaka.

Sustav upravlja cjelokupnim životnim ciklusom nacionalnog financijskog upravljanja, od izrade nacionalnih planova financijskog upravljanja, upravljanja imovinom i dugom, računovodstva i namira, do ocjene učinka. Sustav uključuje integrirane module:

- planiranje proračuna
- upravljanje projektima
- plaćanja
- prihodi
- računovodstvene usluge
- financijsko upravljanje.

Certificiranje

U okviru suradnje između Ministarstva financija i Svjetske banke, provedeno osposobljavanje 52 zaposlenika ministarstva i drugih državnih agencija (*izdano 44 certifikata za „Državnu reviziju i davanje uvjerenja” i „Međunarodne računovodstvene standarde za javni sektor (IPSAS-i)”*). *Moramo jačati ljudske kapacitete kako bismo osigurali učinkovitu provedbu IPSAS-a.*

Jedinstveni računovodstveni informacijski sustav

Članak 17. Plana provedbe koncepta razvoja javne uprave u razdoblju do 2030. uključuje optimizaciju potpornih odjela državnih tijela njihovim premještanjem u konkurentno okruženje ili centralizacijom u ovlaštena tijela.

26. siječnja/januara 2020. na proširenom sastanku Vlade, predsjednik Tokayev K. K. istaknuo je nedovoljno aktivan rad na centralizaciji pomoćnih funkcija, kao što je računovodstvo. Izdana je uputa za uspostavu zajedničkih uslužnih centara u javnom sektoru po uzoru na iskustvo dioničkog društva «Samruk-Kazyna».

Postojeći IT

Više od 20 000 državnih institucija, proračunskih organizacija (škole, vrtići, bolnice itd.)

1 •SAP

2 •1C

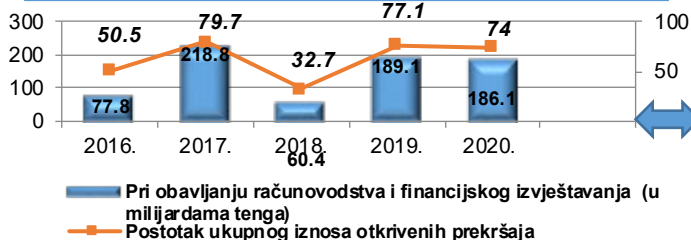
3 •Parus

4 •Looka-proračun

5 •Esep

6 •Other

Prekršaji u računovodstvu i financijskom izvještavanju



Jedinstveni računovodstveni informacijski sustav

Provedba elektroničke državne revizije

Smanjenje rizika od korupcije

3 puta smanjeni troškovi održavanja softvera (s 8,1 milijarde tenga (19 mil. \$) na 2,7 milijarde tenga (6.3 mil. \$))

Transparentno računovodstvo od prvog dokumenta do konsolidiranih financijskih izvještaja

Smanjenje računovodstvenih prekršaja (u skladu s izvještajima Odbora za nadzor izvršenja državnog proračuna): u 2017. -82,5 %, u 2018. -59.5 %.)

Ovlasti operatora računovodstvenog informacijskog sustava:

Omogućuje oblikovanje, razvoj, ponavljanje, održavanje i sistemsko održavanje računovodstvenih informacijskih sustava

Upravlja projektima razvoja računovodstvenih informacijskih sustava

Pružuje savjetodavnu i praktičnu pomoć računovodstvenim tijelima

Surađuje s ovlaštenim subjektima na integraciji računovodstvenih informacijskih sustava, državnih elektroničkih resursa i informacijskoj sigurnosti

Osigurava informacijsku sigurnost, pohranu elektroničkih informacijskih resursa računovodstvenih informacijskih sustava

Izvršava informacijski sadržaj računovodstvenog informacijskog sustava

Omogućuje kontrolu dokumentacije, provjeru uporabnog vijeka dugotrajne imovine i provjeru stanja zaliha u skladištima

Uvođenje IT računovodstva



Ne postoji registar investicijskih projekata životnim ciklusom, dvostruka provjera registru državne imovine.

Od 2016. Odbor za državnu internu reviziju i službe za internu reviziju poslale više od **18 000** izvještaja o reviziji u informacijski sustav «Jedinstvene baze podataka o državnoj reviziji» Međutim, nema analize preventivnih mjera.



Ne postoji integracija i informacijski sustav IAS-a (službe za internu reviziju) s težištem na savjetovanju



Relevantni pokazatelji ostvarenja cilja održivog razvoja 17: 17.1.2: Udio državnog proračuna koji se financira iz poreza u zemlji 17.1.1: Iznosi dodijeljeni javnim, javno-privatnim partnerstvima i partnerstvima civilnog društva (Trebamo objave u IPSAS-ima za te ugovore.) – IPSAS 32 («Ugovori o koncesijama za usluge» - nema objava

Informacijski sustav pod nazivom «Depozitorij financijskih izvještaja» sadržava **oko 33 000** financijskih računa poduzeća od javnog interesa i **više od 22 000** izvještaja o reviziji. 183 poduzeća od javnog interesa administrativno odgovorna za izbjegavanje obvezne revizije, a 304 (487 poduzeća od javnog interesa) za nepodnošenje financijskih izvještaja.

Za potpuni prijelaz na elektroničku reviziju, potrebno je **razviti računovodstveni IT sustav**

Predložen etapni **razvoj računovodstvenog IT-a analogno sustavu javne nabave**

Očekivani rezultati:

- **podnošenje konsolidiranih financijskih izvještaja koje je pregledala revizija** (bilančni pristup) uz izvještaj Vlade Republike Kazahstan i Odbora za nadzor izvršenja državnog proračuna Parlamentu Republike Kazahstan
- donošenje preventivnih mjera u cilju **sprječavanja netočnosti** u konsolidiranim financijskim izvještajima
- izrada projekcija prihoda i smanjenje godišnjih troškova održavanja sustava u iznosu **5,4 milijarde tenga (13 mil. \$)**.

Ključni pokazatelji ciljeva održivog razvoja

Veza s pokazateljima zahtijeva objave u objasnidbenim bilješkama uz financijske izvještaje (Međunarodni standardi financijskog izvještavanja, IFRS i Međunarodni računovodstveni standardi za javni sektor, IPSAS-i)

Ekonomsko područje

- Prihodi – Depozitorij financijskih izvještaja
- Dodana vrijednost (bruto dodana vrijednost, BDV)
- Neto dodana vrijednost (NDV)
- Porezi i druga plaćanja državi – **IT sustav porezne uprave**
- Zelene investicije – **AIFC, Kase**
- Ulaganje u zajednicu
- Ukupni izdaci za istraživanje i razvoj – **Depozitorij financijskih izvještaja**
- Postotak lokalne nabave – **IT sustav javne nabave**

Socijalno područje

- Udio žena na upravljačkim položajima
- Prosječan broj sati osposobljavanja po zaposleniku godišnje
- Izdaci za osposobljavanje zaposlenika po zaposleniku godišnje
- Plaće i doprinosi zaposlenika kao udio u prihodima po vrsti i rodu
- Izdaci za zdravlje i sigurnost na radu kao udio u prihodima
- Učestalost/stopa incidencije ozljeda na radu
- Postotak zaposlenika pokrivenih kolektivnim ugovorima

Okolišno područje

- Recikliranje i ponovna upotreba vode
- Učinkovitost upotrebe vode
- Manjak vode
- Smanjenje nastanka otpada
- Ponovna upotreba, prerada i uporaba otpada
- Opasni otpad
- Emisije stakleničkih plinova nastale izravno (opseg 1)
- Emisije stakleničkih plinova nastale neizravno (opseg 2)
- Tvari i kemikalije koje oštećuju ozonski sloj
- Obnovljiva energija
- Energetska učinkovitost

Institucionalno područje

- Broj sastanaka uprave i stopa pohađanja
- Broj i postotak članica uprave
- Članovi uprave po starosnoj dobi
- Broj sastanaka revizorskog odbora i stopa pohađanja – uloga službi za internu reviziju (izvještavanje)
- Ukupne naknade po članu uprave (izvršni i neizvršni direktori)
- Iznos novčanih kazni plaćenih ili plativih uslijed namira
- Prosječan broj sati osposobljavanja o problematici suzbijanja korupcije po zaposleniku godišnje – **iz sustava riznice**

Izmjena i dopuna članka 125. IPSAS-a 31 o detaljnom objavljivanju (ne samo zbirni iznosi)

Ne postoji IPSAS za:
1) resurse nacionalnog bogatstva i njihovo iscrpljivanje
2) ugovore o upravljanju trustovima

Konferencija UN-a o trgovini i razvoju (UNCTAD) tajništvo je Međuvladine radne skupine stručnjaka za izradu međunarodnih standarda računovodstva i izvještavanja (ISAR).

ISAR je osnovan 1982. i vodeći je ured UN-ova sustava za korporativno računovodstvo i izvještavanje. Odjel za računovodstvo, reviziju i evaluacijsku metodologiju poslao je dopis predsjedničkoj upravi o potrebi upotrebe ciljeva održivog razvoja u izračunu ekonomskog i socijalnog utjecaja proračunskih rashoda.

3. srpnja/jula 2020. donesene izmjene i dopune Zakona o revizijskim aktivnostima, kojima se predviđa osnivanje Nadzornog odbora – Stručnog savjeta



Ugovor o reviziji

Kvalifikacijski ispit:

Provjerite svoje znanje u sljedećim područjima:

- revizijske aktivnosti
- zakonski propisi o reviziji i računovodstvu države članice
- međunarodni standardi financijskog izvještavanja (IFRS) i međunarodni revizijski standardi (ISA)
- upravljanje rizicima, interne kontrole kvalitete rada
- upravljačko računovodstvo
- profesionalna etika i neovisnost revizora
- teorija računovodstva
- financijska analiza i financijsko računovodstvo.

I:

- a) infomacijske tehnologije i računalni sustavi
- b) matematika, statistika
- c) porezni, građanskopravni i radnopravni propisi države članice
- d) opća teorija ekonomije, financije, mikroekonomika
- e) osnovna načela financijskog upravljanja u organizaciji.

Praktično iskustvo:

Najmanje 3 godine radnog iskustva.

Istovremeno, najmanje 1 godina rada u revizijskog organizaciji u zadnje 3 godine radnog iskustva.



Revizori i revizijske organizacije



MF RK

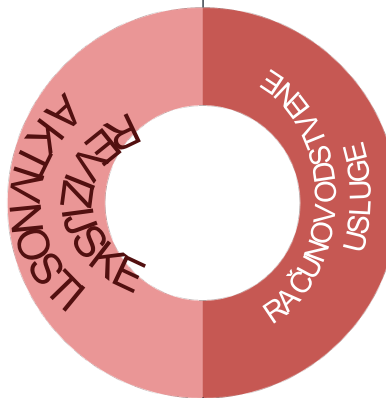
Ugovor

Uvjeti:

Do 2025. na teritoriju Euroazijskog gospodarskog saveza (EAEU) razvoj općih uvjeta za davatelje usluga u području financijskog izvještavanja i računovodstva jedne države članice koji djeluju na teritoriju druge države članice.



Računovođe i računovodstvene organizacije

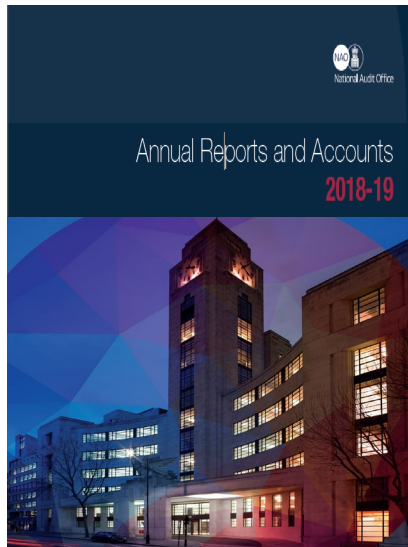


CERTIFICIRANJE RAČUNOVOĐA:

- u Republici Kazahstan certifikat «profesionalni računovođa»
- primjenjuje se u Republici Armeniji i Republici Bjelarus
- ne postoji u Kirgiskoj Republici
- u Ruskoj Federaciji na dobrovoljnoj osnovi.

U SKLADU S Međunarodnim obrazovnim standardom 8 «UVJETI ZA KOMPETENCIJE IFAC-OVIH STRUČNJAKA ZA REVIZIJU (IFAC)»

Dodatni materijali:



National Audit Office performance against the environmental targets in the Greening Government Commitments

Plant, equipment and purchased energy



Target
16%
reduction in CO₂e
(compared with 2010-11)

Result
48%
target
achieved

Business travel



Target
30%
reduction in domestic
flights (compared with
2009-10)

Result
50%
target
achieved

Water usage per full-time equivalent (FTE) employee



Target
**ratio of 4m³
to 6m³**
per FTE

Result
5.6m³
target
achieved

Waste generation and paper consumption



Target
Less than
10%
of waste to go to landfill

Result
0%
target
achieved



Reduce the overall
amount of waste
generated from
**0.14
tonnes**
per FTE in 2011-12

Reduced to
**0.11
tonnes**
per FTE
target
achieved



Increase the proportion
of waste which is
recycled from
85%
in 2011-12

80%
target not
achieved

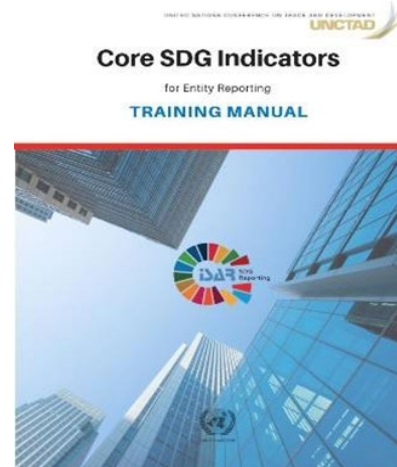


50%
reduction in paper
(compared with
2009-10)

63%
target
achieved

Utjecaj na okoliš

Politika UK-a je upravljanje organizacijom na najodgovorniji način za okoliš. Izravan utjecaj na okoliš obuhvaća emisije stakleničkih plinova povezane sa službenim putovanjima, upotrebu energije, upotrebu vode, potrošnju papira i nastanak otpada u građevinskim objektima i izazovne podciljeve održivosti u svim tim područjima; podaci s tim u vezi objavljuju se na njihovoj vanjskoj mrežnoj stranici, a sažeto su prikazani na slici na slajdu. UK procjenjuje utjecaj svojih aktivnosti na okoliš i koristi sustav upravljanja okolišem kao okvir za postavljanje i revidiranje podciljeva u svrhu kontinuiranog unaprjeđenja.



Odluka

- ✓ Tehničke smjernice o objavi podataka
- ✓ 4 poglavlja s popisom odabranih izvora
- ✓ Dostupno na engleskom i španjolskom